

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ІСТОРІЯ ПРИРОДНИХ КАТАСТРОФ»

Компонента освітньої програми – обов'язкова (3,0 кредитів)

Освітньо-професійна програма	Геосистеми та георизики
Спеціальність	103 Науки про Землю
Галузь знань	10 Природничі науки
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Мова навчання	українська
Профайл викладача (-ів)	Поп'юк Яна Анатоліївна, кандидатка географічних наук, асистентка кафедри фізичної географії, геоморфології та палеогеографії http://terra.chnu.edu.ua/popuyuk-yana-anatoliyivna/
Контактний тел.	+380978586585
E-mail:	y.popiuk@chnu.edu.ua
Сторінка курсу в Moodle	https://moodle.chnu.edu.ua/course/view.php?id=8308
Консультації	вівторок, 16:00 год

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета навчальної дисципліни: сформувати у студентів системне уявлення про природні катастрофи як складні природні явища та процеси, які впливають на геосистеми, населення та їхню господарську діяльність. Дисципліна має на меті навчити студентів аналізувати причини та механізми виникнення катастрофічних подій, оцінювати їхні наслідки та формувати навички прогнозування й мінімізації ризиків виникнення природних катастроф.

Студенти отримають розуміння масштабів впливу природних катастроф на довкілля та соціально-економічний розвиток людства, а також ознайомляться з основними методами дослідження георизиків.

Курсом передбачене вивчення природних катастроф – минулих та сучасних, причини та механізмів їх виникнення, наслідки для середовища та суспільства, а також особливості прогнозування та запобігання. Значна увага приділяється саме аналізу катастроф у світовій історії та їхнього впливу на цивілізаційний розвиток. Важливе місце займає вивчення та розуміння механізмів розвитку природних катастроф на території України.

У межах курсу розглядаються різні типи природних катастроф, зокрема: геологічні (виверження вулканів, землетруси, цунамі), гідрометеорологічні (повені, урагани, посухи), біосферні (епідемії, масові вимирання) та космічні (метеоритні удари). Курс має міждисциплінарний характер, поєднуючи знання з різних дисциплін.

НАВЧАЛЬНИЙ КОНТЕНТ ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

МОДУЛЬ 1. Вступ до вивчення природних катастроф	
Тема 1	Вступ. Основні поняття про природні катастрофи
Тема 2	Класифікація природних катастроф
Тема 3	Геологічні катастрофи: виверження вулканів, землетруси, цунамі
Тема 4	Гідрометеорологічні катастрофи: урагани, повені, посухи
Тема 5	Біосферні катастрофи
Тема 6	Космічні катастрофи
МОДУЛЬ 2. Історія та аналіз природних катастроф у світі та Україні	
Тема 7	Землетруси в історії людства. Землетруси XX-XXI століття
Тема 8	Виверження вулканів
Тема 9	Повені та урагани
Тема 10	Метеорологічні катастрофи та зміни клімату
Тема 11	Природні катастрофи в Україні: землетруси, зсуви, провали
Тема 12	Природні катастрофи в Україні: посухи, пожежі, повені та паводки

ФОРМИ, МЕТОДИ ТА ОСВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ

При викладанні використовуються основні традиційні та інтерактивні методи навчання, новітні технології, спрямовані на досягнення освітньої мети й прогнозованих програмних результатів:

- Лекційні заняття з використанням мультимедійних презентацій.
- Тематичні семінари та дискусії.
- Робота з картографічними джерелами та даними ДЗЗ.
- Використання ГІС-інструментарію та математичного моделювання.
- Онлайн-курси та інтерактивні платформи.
- Виконання індивідуальних дослідницьких проєктів.

ФОРМИ Й МЕТОДИ КОНТРОЛЮ ТА ОЦІНЮВАННЯ

Поточний контроль: тестування, оцінювання лабораторних робіт та поточні відповіді під час їхнього виконання та захисту, індивідуальні проекти, їх презентації та захист, самостійна робота.

Підсумковий контроль – залік.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне оцінювання (аудиторна та самостійна робота)												Кількість балів (залік)	Сумарна к-ть балів	
Змістовий модуль 1					Змістовий модуль 2									
Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Те	Те	Те		
е	е	е	е	е	е	е	е	е	е	ма	ма	ма		
м	м	м	м	м	м	м	м	м	м	10	11	12		
а	а	а	а	а	а	а	а	а	а					
1	2	3	4	5	6	7	8	9						
5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	40	100

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
	Оцінка (бали)	Пояснення за розширеною шкалою
Відмінно	A (90-100)	відмінно
Добре	B (80-89)	дуже добре
	C (70-79)	добре
Задовільно	D (60-69)	задовільно
	E (50-59)	достатньо
Незадовільно	FX (35-49)	незадовільно (з можливістю повторного складання)
	F (1-34)	незадовільно з обов'язковим самостійним опрацюванням освітнього компоненту до перескладання

ПОЛІТИКА ЩОДО АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

Політика академічної доброчесності

- ✓ Питання плагіату та академічної доброчесності регламентуються ЗУ «Про вищу освіту» та локально-правовими актами ЗВО: Положенням про виявлення та запобігання плагіату у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича <https://www.chnu.edu.ua/media/hkzbr1b2/polozhennia-pro-vyivlennia-ta-zapobihannia-akademichnomu-plahiatu-u-chnu-2025.pdf>,

Політикою використання штучного інтелекту у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича <https://www.chnu.edu.ua/media/ni4ptvsk/polityka-vykorystannia-shtuchoho->

[intelektu-chnu.pdf](https://www.chnu.edu.ua/media/bkyl5klw/etychnyi-kodeks-chernivetskoho-natsionalnoho-universytetu.pdf) та Етичним кодексом Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича
<https://www.chnu.edu.ua/media/bkyl5klw/etychnyi-kodeks-chernivetskoho-natsionalnoho-universytetu.pdf>

- ✓ Студенти несуть **особисту** відповідальність за випадки їхнього порушення, враховуючи плагіат, списування, підказування тощо. У разі виявлення академічної недоброчесності вперше бали, зараховані студентів/ці за виконане завдання, скасовуються. Повторна практика недоброчесності може призвести до анулювання всіх нарахованих за курс балів.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

Сайт кафедри фізичної географії, геоморфології та палеогеографії
<http://terra.chnu.edu.ua/category/publikacziyi/>
<https://collectedpapers.com.ua/>
<https://hazards.colorado.edu/resources/hazards-and-disaster-journals>
<https://link.springer.com/journal/11069/articles>
<https://www.mdpi.com/journal/geohazards>

Детальна інформація щодо вивчення курсу висвітлена у робочій програмі навчальної дисципліни

<https://terra.chnu.edu.ua/category/op/rp-bakalavry/>